17 Jaar. No. 53. — 's HERTOGENBOSCH. — Dingsdag 6 Mei 1845.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad.. f 12.
Franco per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents regel

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ITALIE.

Door eene particuliere [illegible] wij dat het sedert lang aangekondigd consistorie den 21 april gehouden is.

Na eene korte aanspraak heeft Z. H. in die vergadering de volgende kardinalen benoemd:

Mgr. Alfieri, apostolisch nuntius te Weenen; mgr. Asquini, patriarch van Constantinopel; mgr. Capaccini, auditeur generaal der apostolische kamer; en mgr. Zacchia, gouverneur van Rome.

Onder de verheffingen tot de bisschoppelijke waardigheid, noemt men onder anderen die van de heeren Laurence, tot bisschop van Tarbes; Diepenbrock, tot bisschop van Breslau; en Drepper, tot bisschop van Paderborn.

In den gezondheids-toestand van mgr. Capaccini, een der vier in die vergadering met het purper bekleede kardinalen, heeft sedert eenige weken eene merkbare beterschap plaats gegrepen.

(*Ami d. l. R.*)

— De hertogin van Berry heeft Florence den 19 dezer, met haren echtgenoot en familie, verlaten, en zich naar Venetië begeven.

GRIEKENLAND.

Volgens berigten uit Athene tot 20 april was de ongerustheid door de jongste gebeurtenissen veroorzaakt, hoewel nog niet geheel en al verdwenen, echter min of meer bedaard.

Het gerucht liep alstoen in die hoofdstad dat 2000 man Turksche troepen op de grenzen van Phthiotide aangekomen waren.

AMERIKA.

Een dagblad van Texas meldt, dat het Santa Anna, de gewezen president van Mexico, gelukt is te ontkomen.

— Berigten van de Plata-rivier melden, dat ten gevolge der weigering van den Fransehen admiraal om de blokkade voor Montevideo te erkennen, aanleiding gegeven is tot oneenigheden tusschen Rosas en den Fransehen minister, ten gevolge waarvan deze zijne reispassen zou hebben ontvangen. Dit is niets minder dan eene oorlogsverklaring jegens Frankrijk, en zal admiraal Lainé noodzaken om de eer en de belangen zijns lands te verdedigen. Hij heeft genoegzame magt onder zijne bevelen om binnen een half uur de flotille van Buenos-Ayros te bemagtigen en Oribe tot den aftogt of de overgave te noodzaken.

Latere berigten, over de Vereenigde Staten ontvangen, melden mede, dat de oneenigheden met den Fransehen minister voor het oogenblik waren bijgelegd.

— Te Londen zijn berigten ontvangen uit New-York van den 8 april. De gezant van Mexico had zijn handpaspoort gevraagd, om zich naar Vera-Cruz te begeven. Voor zijn vertrek had hij luide verklaard dat geene vrede tusschen de twee landen onvermijdelijk was.

— De berigten van Brazilie melden, dat de gebeurtenissen een jongen prins, veel vroeger dan men verwachtte, het [illegible] doopplegtigen zijn gehouden de koning der Franschen en de keizerin weduwe van dom Pedro.

De onderwerping der opstandelingen in Rio Grande zou eerstdaags plaats hebben. Zij zouden te Ponche Verde bijeenkomen, om de wapenen neêr te leggen. De onderwerping was bepaald op 20 april. Van alle zijden begaven zij zich naar de bepaalde plaats.

— Het schijnt dat men slecht onderrigt was toen men, eenigen tijd geleden, aankondigde, dat de Texianen van de aansluiting met de Vereenigde Staten niets meer wilden hooren. Intusschen bewijzen de jongste berigten uit Texas, dat de gezindheden dier republiek jegens de Noord-Amerikaansche staten in geene deelen veranderd zijn. Zoo vernemt men onder anderen, dat bij het bekend worden der stemming van het Amerikaansch congres, de stad Galveston geïllumineerd is geworden, en dat men die gebeurtenis met kanongebulder en andere vreugdebedrijven heeft gevierd.

DUITSCHLAND.

De Kamingevingen [illegible] het volgend voorstel [illegible] indien Peter de Groote zijne Aziatische Russen door eene magtspreuk in Europeanen heeft herschapen, het toeverwonde van een in zijnen geest regerenden [illegible] natie, welke evenzeer uit Aziatische afkomstig is, namelijk de joden, tot eenen hoogeren trap van beschaving brengen. Volgens eene [illegible] ukase moeten alle joden hunne Poolsch joodsche dragt afleggen en de nationale kleederdragt aannemen. Tot op het jaar 1850 staat het elken jood vrij zijne kleeding te verwisselen, of dezelve te behouden, mits betalende eene door de gouverneurs te bepalen belasting. Na dien tijd komt de ukase in volle werking. Ook de vrouwen zijn hiervan niet uitgezonderd. De joden te Wilna, Odessa en Berdytscheff hebben reeds verklaard zich aan de ukase te zullen onderwerpen.

ENGELAND.

De heer Law heeft donderdag jongstleden in het huis der gemeenten zijn vroeger aangekondigd voorstel gedaan, strekkende om de aanbieding van het verslag zopeus de wet van Maynooth voor zes maanden te verschuiven. Na vrij lange debatten en nadat sir Robert Peel het voorstel met kracht had bestreden is het met 232 tegen 119 stemmen verworpen geworden.

Eene tweede motie tot vertagging, door den heer Tamred onder eenen anderen vorm voorgedragen, werd evenmin met eene zeer aanzienlijke meerderheid, 128 tegen 82 stemmen, verworpen, waarna ten slotte het rapport zonder verdere tegenkanting aangenomen werd.

De opeenvolgende nederlagen, welke de tegenstanders van Maynooth in de kamer der gemeenten geleden hebben, benemen hun echter den moed niet. De beweging tegen dien maatregel duurt met zeer verschillenden graad van kracht voort. Een [illegible] protestantsche [illegible] en van Engeland heeft zich thans te Londen gevormd, met het doel, om de beweging te leiden en gaande te houden. Eene bijeenkomst der leden van dit comité heeft den 30 april te Londen plaats gehad. In al de bij die gelegenheid gehouden redevoeringen hebben de sprekers verklaard, dat zij even als hunne lastgevers stellig en vast besloten hadden zich met al hunne kracht tegen de aanneming van het ontwerp te verzetten.

— Men zegt dat lord Londsdale, de markies van Exeter en de graaf van Liverpool, hunne betrekkingen zullen neêrleggen en tegen de *bill* van Maynooth stemmen.

SPANJE.

Het *Dagblad van Augsburg* verzekert, dat de H. Stoel mgr. Brunelli benoemd heeft tot buitengewoon apostolisch nuntius bij het hof van Spanje. Die prelaat zou volgens dat blad binnen kort naar Madrid vertrekken.

— Het congres heeft met eene meerderheid van 78 tegen 37 stemmen een amendement van de heeren Gonzales-Bornero en Castillo verworpen, hetwelk de strekking had om de regeling der Spaansche schuld tot de eerstkomende zittingen der cortes te verschuiven.

Het ministerie zal [illegible] tot die gewigtige operatie kunnen overgaan.

Blijkens de door den minister van financiën gegeven opheldering, is de regering geenszins voornemens om de reeds bestaande schuld te vermeerderen, noch om de nog niet erkende te wettigen, maar zal zij zich alleen bepalen om met de schuldeischers van Spanje in vergelijk te treden, teneinde het nationaal crediet niet langer aan vernederende uitvallen bloottestellen.

— Te Murcia en Alicante zijn hevige schokken van aardbeving gevoeld.

— De staat van beleg in de provincie Tarragona is opgeheven.

FRANKRIJK.

Onder de tot den koning gerigte aanspraken en Zr. Mat. antwoorden, bij gelegenheid van hoogstdezelfs naamfeest, verdient slechts de volgende zinsnede, in 's konings antwoord aan het korps diplomatiek, eenige opmerking: [illegible] Ik verheug mij met u dat mijne [illegible] pogingen, welke zoo gelukkiglijk met die [illegible] dere souvereinen overeenstemmen, bijgedragen [illegible] tot den vrede te bestendigen. God [illegible] voortduring bijblijven zegenen, en ik heb [illegible] vertrouwen dat wij bestendig een dier voor [illegible] ken zoo kostbare weldaad langen tijd zullen genieten.

— De opzegden, door den maarschalk Soult [illegible] zitting der kamer van 29 april gedaan, [illegible] afleiden, dat de voorgenomen groote [illegible] van den maarschalk Bugeaud tegen de [illegible] dit jaar geene plaats zal hebben, omdat de re-

ring het bedenkelijk acht, de daarvoor benoodigde troepen af te zenden. Intusschen worden uit Toulon steeds troepen naar Algiers afgescheept.

— De heer Thiers heeft zooals hij dit aangekondigd had in de zitting van gisteren vrijdag het ministerie over de geestelijke orde-schennissen geïnterpelleerd.

Hij heeft verklaard dat het geenszins zijne bedoeling was, om eene kabinets-kwestie op te werpen, maar dat hij verlangde dat door de regering maatregelen genomen werden, om zooals hij zich uitdrukte, de jesuiten te verstrooijen, zonder evenwel tegen hen de toepassing van eenige straf te eischen.

Zullen wij wel behoeven te zeggen dat de redevoering van den heer Thiers van het een einde tot het andere opgevuld is met drogredenen? Het zou moeijelijk vallen om meer openlijk den spot te drijven met het gezond verstand en met de redeneerkunde, en om jegens de grondwet en de godsdienstvrijheid eene diepere minachting aan den dag te leggen dan de gewezen raadspresident van maart dit gedaan heeft.

Het antwoord op den dauval zal zich overigens niet hebben laten wachten; wij komen op die zitting waarschijnlijk onder de rubriek « latere berigten" terug wijl het kort verslag derzelve, dat wij op dit oogenblik voor ons hebben, juist eindigt, na de redevoering van den heer Thiers.

— Meer dan waarschijnlijk zal het ontwerp betrekkelijk de rente-conversie bij de pairs schipbreuk lijden. Van de 130 leden die den 30 april in de bureaux der kamer bijeen waren, hebben ongeveer 80 zich ongunstig over het ontwerp uitgelaten; daarenboven is de commissie er formeel tegen.

— De graaf van Syracuse, die van Napels te Parijs aangekomen is, heeft, zoo men zegt, het voornemen om binnen eenige dagen naar Madrid te vertrekken.

— Dezer dagen hebben de Aijowaij Indianen, welke zich thans in Parijs bevinden, de tentoonstelling van schilderwerken bezigtigd. Men verzekert dat, op het gezigt van het bezield doek de gelaatstrekken dier dappere bewoners van de oevers der Missouri eene zonderlinge uitdrukking aannamen. De groote schilderij, voorstellende de Smala, schijnt eenen levendigen indruk op hen te hebben gemaakt.

Er zijn er die verwonderd schijnen, dat werken, geschreven door talentvolle mannen, aan het hoofd van het onderwijs geplaatst en die hooge staatkundige betrekkingen bekleeden, nu het ware door den ban getroffen worden. Deze zijn al zeer naïf.

Immers men kan op geene twee manieren Catholijk zijn. Men moet gelooven wat de Kerk leert, of zich getroosten buiten hare gemeenschap gesteld te worden. Wanneer wij zeggen, buiten hare gemeenschap *gesteld*, drukken wij ons welligt verkeerd uit. Het is de Kerk niet, die iemand uit hare gemeenschap sluit: de Kerk verklaart slechts de inbreuken, door iemand gepleegd, tegen hetgeen tot het geloof behoort, en zij spreekt tegen die inbreuken de straffen uit, welke door de bestaande tucht worden aangewezen. Het is dus de excommunicatie die zich zelve uitsluit, door tegen de wet op te staan, even als een misdadiger zich zelve, door een bepaald feit, onder de toepassing van dit of dat artikel der strafwet stelt. De Kerk dwingt niemand om zich in haren schoot te begeven: zij spreekt dezen over wie haar willen verlaten en open dezelve wederom bij hare gemeenschap, wanneer deze er weder verlangen in te treden.

Men ziet hieruit, dat men vindt geene zielsleden van dezelfde of verschillende stof, doordien natuurlijk genaar te vloeijen in strijd te komen met de leerstellige Kerk, en te draumen de voorrechten van dat ambt te genieten, moet men er zich ook de nadeelen van weten te getroosten. De heeren Cousin, Mallet, Michelet, mogen voortreffelijke wijsgeeren zijn, maar Roomsch zijn laat zich slechts Catholijken zijn, die dit niet als een gering belang, van dezelfden nagaan, dat zij aan het hoofd van het onderwijs staan en hunne boeken der jeugd in handen worden gegeven. Wij beamen voorzeker de overdreven uitvallen niet van sommigen tegen de Universiteit, maar betwisten het daarom niet minder, te moeten zien, dat de Catholijke jeugd opgeleid wordt door mannen, wier godsdienstige beginselen luide door de Kerk afgekeurd worden. Wij koesteren te veel achting voor de mannen van welke hier sprake is, om niet overtuigd te zijn, dat zij zelve lijden onder de neteligheid van hunnen toestand.

Ook hebben wij er gehoord, die verwonderd schenen dat de Paus, een souvereinvorst aan Frankrijk bevriend, zulke aanvallen tegen Fransche onderdanen wettigt. Deze zijn nog naïver dan de eerste. De Paus is niet meer aansprakelijk voor de uitspraken der Congregatie van den Index, dan de koning voor de uitspraken zijner gerechtshoven. Deze Congregatie is ingesteld met het doel om de geloovigen te wapenen tegen het gevaar der leerstellingen, die door boeken kunnen verspreid worden; en de Paus kan niet, zonder zich als Hoofd der Kerk aan pligtverzuim schuldig te maken, om welke reden het ook wezen moge, zijn zegel hechten aan dolleurieke of ketterscho gevoelens.

(*Globe*)

NEDERLAND.

's BOSCH, 6 mei. Morgen heeft eene bij ons zigtbare zons-verduistering plaats, wier begin is des morgens ten 8 ure 48 minuten, het midden ten 10 ure 2 minuten en het einde ten 11 ure 16 minuten. De verduistering geschiedt over de noordzijde der zonneschijf.

'S HAGE, 3 mei. Nadat in de avondzitting van de tweede kamer der staten-generaal van woensdag, de heeren van Goltstein, de Kempenaer, Star Busman en Thorbecke tegen, en de heer den Tex voor het aanhangig ontwerp betrekkelijk de onteigening ten algemeenen nutte gesproken hadden, en nadat de ministers van binnenlandsche zaken en van justitie hetzelve hadden verdedigd, is het tot eene stemming gekomen, waarbij zich 40 leden voor en 31 tegen hetzelve verklaard hebben, zoo dat zijne majesteit de koning eerbiedigst verzocht zal worden dat wets-ontwerp in nadere overweging te nemen.

ROTTERDAM, 2 mei. Berigten van Batavia meldden, dat aldaar de tijding was ontvangen, dat onlusten in de bovenlanden van Padang waren ontstaan. Een particulier schrijven van den 20 december 1844 deelt dienaangaande de volgende bijzonderheden mede:

Op den 13 dezer des avonds ten 5 ure, werd de kapitein Bejerman met een gedeelte zijner compagnie naar Soekkie (op den weg naar Pauw) gezonden.

In den nacht aldaar aangekomen, werd hij, alsmede de resident en de hoofdhout met 10 politiedienaren, door de oproerlingen belegerd aangetast, en verloren bij die gelegenheid, de kapitein Bejerman, de schout de Waal, een sergeant en tien Kaffeurs ongelukkig het leven.

De vijand wilde daarop het kruidmagazijn in de Lacca in den brand steken, hetwelk echter mislukte. De opstand werd echter algemeen, en daar men veronderstelden moest, dat ook een groot gedeelte der ingezetenen van Padang in denzelve betrokken waren, werd de stad in staat van beleg verklaard, hetgeen vroeger nooit is behoeven te geschieden.

Niet alleen zijn alle militairen, maar bovendien alle weerbare mannen gewapend en tegen den vijand opgetrokken, met dat gevolg, dat eenige dorpen, waar de oproerlingen zich genesteld hadden, zijn verbrand. Het onmiddelijk gevaar is dus voor het oogenblik geweken, ofschoon men bij het overzien van deze tijdingen niet buitengewoon vro-

LATERE BERIGTEN.

De berigten uit het Zwitsersch kanton Bern zijn in geenen deele bevredigend. Het is bewezen dat in dit kanton even zoo wel als in Waadland, op nieuw vrij-korpsen georganiseerd worden. Men schat het getal der vrijwilligers bereids op 40,000. De regering van Argau heeft eene volkomen kwijtscheldung van straf uitgeschreven voor alle staatkundige vergrijpen sedert 1841.

— De minister van justitie, de heer Martin du Nord, die in de zitting van de kamer der Fransche afgevaardigden van vrijdag op de interpellatie van den heer Thiers heeft geantwoord, is, zooals te voorzien was, zeer verlegen en zeer duister geweest. Hij heeft staande gehouden, dat de wetten, welker daadwerkelijke afschaffing de heer Thiers verkondigd heeft, vol kracht en levenzijn, doch hij heeft er met alle omzigtigheid en voorzorg bijgevoegd, dat men zich van die wetten met gematigdheid en omzigtigheid moet bedienen. Hij vroeg tijds, tijd om, zoo mogelijk in overeenstemming met het geestelijk gezag, maatregelen te nemen, einde tegen de jesuiten, die hij overigens voor onschuldig verklaart, een middel uit te denken om de wetten te bevredigen, op zoodanig eene wijze dat men de godsdienst en de geestelijkheid kan beschouwen als geheel en al vreemd aan die zaak en als daarbij geen het minste belang hebbende.

De heer de Carné heeft met waardigheid en met warmte dit laatste gedeelte van de redevoering des ministers van eeredienssten en de redevoering van den heer Thiers beantwoord. Hij heeft gewezen op die aanmatigingen eener buitensporige dwingelandij, en op de zonderlinge dwaling eens ministers, die meent, dat het geenen aanslag tegen de godsdienst is, wanneer men deze dwingt, zoo wel het regt om de Catholijke kinderen op te voeden, als dat om voor het heil der zielen zich te bedienen van mannen, die haar, ter bereiking van dit haar eenig doel, met den meesten ijver de behulpzame hand bieden.

De heer Dupin, die er op stond om zich op de jesuiten wegens de veroordeeling van zijn berucht *Handboek* te wreken, heeft van de hem aangeboden gelegenheid een ruim gebruik gemaakt. Er zijn geene scheldwoorden die hij hun niet toegevoegd heeft, geene leugens, geene lasteringen die hij niet uit zijn *Handboek* heeft opgegraven, en dat alles, hoewerk dit wel, is doorspekt met betuigingen van de innigste sympathie voor de godsdienst.

In de zitting van den 3 is het woord opgenomen door den heer Berryer. De gedeputeerde van Marseille heeft de godsdienstige vrijheid met warmte verdedigd, en al de door de heeren Thiers en Dupin in de zitting van den vorigen dag aangevoerde argumenten wederlegd.

Bij het vertrek der post was het gevoelen der kamer over die kwestie nog niet bekend.

Mengelwerk.

VERVOLGING VAN HET CATHOLICISMUS IN RUSLAND.

« Dikwijls hebben wij de verwoedheid deden uitkomen, met welke de Russische regering het Catholicismus vervolgt. Heden hebben wij eene reeks van daadzaken te voegen bij die, welke onze lezers reeds kennen. Alle brave lieden zullen bij de lezing hun hart voelen opstaan tegen eene zoo woeste tirannie, van welke men geene voorbeelden wedervindt, dan in de ellendigste tijden der barbaarsche tijd?"

Zal ook de *Kerkbode* en al wat gelijk met hem raast tegen het Catholicismus, bij de lezing dier wraakroepende ongerechtigheden, zich verontwaardigen of .... verheugen? Wie den *Bode* en soortgelijken kent, kan hier niet antwoorden. Bereikt men niet het toppunt van religie haat, verachting en miskenning der waarheid, wanneer men bij zulke vervolging ook maar onverschillig begeven kan? Wat doet het zij dan [illegible]

« Over bijna vijf maanden tijds zien wij aan samenrotten opgeleid, in welke honderd vijftig jongelingen zich tot den geestelijken staat voorbereidden. Het zijn de seminarisse van Olyka,

» Kraslaw, Bialystock, Zwinogrod, Mohilew en
» het gesticht der zendingen te Wilna.

« Het diocees van Mohilew omvat het geheel
» oud keizerrijk van Rusland, een gedeelte der
» Poolsche provincien, geheel Siberie en de twee
» hoofdsteden van het rijk St. Petersburg en Mos-
» cou. Dit diocees, welks Catholijke bevolking
» spoedig aanwast door uitbanningen naar Siberie
» heeft eene onmeetbare uitgestrektheid. De door
» Rusland in laatstgemelde streek veroverde ge-
» westen en de aldaar gevoerde troepen behoorend
» ook tot dit bisdom, hetwelk tegenwoordig van
» zijn hoofd beroofd is.

» In het geheel Russisch rijk bestaat tegen-
» woordig slechts een diocees, aan welks hoofd
» mgr. Rwlicki, bisschop van Luck-Zytomir, zich
» bevindt en drie bisschoppen *in partibus*: de prins
» Gedroic, Liwinski en Duochowski, overste van
» het Catholijk collegie te St. Petersburg.

» Alle godsdienstige aangelegenheden onder het be-
» heer van den ministerschen aerodienaren en meer
» bijzonderlijk van het hoofd der Catholijken de-
» partementa, den raad van state Skrijnin. Het
» Catholijk collegie bepaalt zich meestendeels tot
» het afzenden van de verordeningen des ministers,
» aan de kerkeraden der diocesen. Door dezen weg
» ontvangen zij alle ukasen, die de gewigtigste punten
» raken, als: het verbod, dat aan elken priester
» gedaan is, van de biecht der aankomende vreem-
» vreemde geloovigen af te nemen, óf hun de
» HH. Sacramenten toe te dienen, buiten gevaar
» van sterven, of buiten geval, dat zij eene bij-
» zondere magtiging van hunnen pastoor of eene
» buitenlandsche paspoort toonen. Deze ukase wordt
» dag in al hare strengheid ten uitvoer gelegd,
» en geeft dagelijks nieuwe wapenen tegen de geest-
» telijkheid. Zij beoogt vooral, om de vereenigde
» Grieken, die nog den geloofszin getrouw ge-
» bleven, en dus moeilijk tot de verwijderen, (na-
» dat men hunne eigene pastoors verbannen, óf
» schismatieke priesters in dezer plaats gesteld heeft);
» ook ziet men dikwijls geloovigen, zonder eenig
» godsdienstig opzigt, en buiten staat van met de
» geestelijkheid gemeenschap te houden, na lange
» en smartelijke twijfelingen zich in de armen der
» Russische kerk werpen.

» Men spant niet alleen aan de geloofsbegrippen
» der vereenigde Grieken (1) zulke hinderlagen,
» maar ook daarenboven aan de Roomsch Catho-
» lijken, die, nu meer dan vijftig jaren geleden,
» vóór de scheuring in de Grieksch-vereenigde kerk
» door keizerin Catharina verwekt, zijn gedoopt
» en die sedert dat tijdstip niet hebben opgehou-
» den de Catholijke kerken te bezoeken. Onder
» deze zijn er velen, die bij het nazoeken in de
» oude boeken der kerken, dat de schismatieke
» priesters hebben bewerkstelligd, door deze van
» de lijst der Catholijken zijn uitgeschaapt, en zon-
» der vorm van regtspleging zijn ingeschreven in
» de registers der Russische kerk, alhoewel eene
» ukase uitdrukkelijk dien willekeurigen handel
» verbiedt. De Roomsch-Catholijke priesters, ken-
» ne weinig moeite om de inwijking der schisma-
» tieke priesters, welke in hunne parochien wonen, te
» beletten.

Maar wij vragen: komt dat niet voort, omdat men geen regt bedeken wil aan wien regt toekomt, en heeft men niet eene ukase gebeigd, om door bepalingen die men zelve niet wilde dat werden nageleefd, een schijn van regtvaardigheid, ten minste wat den vorm aangaat, op al die gewel-

1) Hier te lande zijn er twee soorten bestaan in de Catholijke Kerk, de Latijnsche en de Grieksche ritus; zij na die den Griekschen ritus volgen en vereenigd zijn met het opperhoofd der Kerk, den Paus, noemt men vereenigde Grieken: — zij, die den Latijnschen ritus volgen, noemt men Roomsch-Catholijken. Zonder weet men, dat de Kerk beide ritussen eerwaardig houdt, dat niemand eigenmagtig van den eenen tot den anderen mag overgaan. — Schismatieke Grieken zijn diegenen welke den Grieksche ritus volgen, buiten de vereeniging met de Catholijke Kerk.

denarijen te werpen? Rusland was niet het eenig voorbeeld waartoe dwingelandijen, welke men ten believe eener partij wil uitvoeren of niet uitvoeren, al naar gelang der omstandigheden, de eene partij, welke vrijheid verlangt, uitmuikten met haar erger dan vroeger sleurt, omdat men op de billijkste vertoogen over het verkrachten der wetten bespottend aan de verdrukten toeroept, dat zij door de wet beschermd zijn.

« De toegevendheid van sommige Catholijke kerkenden, jegens de Russische bisschoppen, bekend is het te zeggen, staat openlijk bekend. » Zoo heeft de kanunnik Rawa met den afgevallen » bisschop Zabko eene bijzondere overeenkomst ge- » troffen, krachtens welke de Russische gemeente » raden, geene Roomsch Catholijken mogen terug- » eischen dan die van Grieksche oorsprong zijn, » en sedert 1795 den Latijnschen ritus gekozen heb- » ben. Deze overeenkomst heeft kracht van wet » verkregen voor alle bisdommen en kerkeraden, » die tegenwoordig door de nijdige *papen* » schapen aan zich ontrooid zien worden, zonder dat » zij tegen zulk eenen willekeurigen maatregel » durven opkomen. En nogtans is de vrijheid van » eerediensten gewaarborgd door alle wetten van het » keizerrijk. »

Ja, wordt het Catholicismus tegenwoordig bijna ergens vervolgd, waar het zijne bescherming en vrijheid krachtens de wetten niet inroept? Eene wet werkt alleen ten goede, gewoonlijk in zoo verre zij, die met derzelver uitvoering belast zijn, ten goede willen. Hieron vinden wij bij elke vervolging, waar die ook woedt of gewoed heeft, mannen van de regering, welke, uit beginsel, het Catholicismus onderdrukken, die daarenboven, als een onmisbaar vereischte voor een goeden uitslag, zwakke Catholijken, bijzonder onder de hooge geestelijkheid, door allerlei middelen uitvorschen of door onregtmatige benoemingen trachten te verkrijgen tot handlangers, om het volk zijnen eigen en godsdienstigen dood, met minder afgrijzen, te doen aannemen.

Verder is het eerste middel bij eene voorbedachte vervolging van de godsdienst, welke men niet te vuur en te zwaard wilde uitwerken, altijd geweest de beëenmeting en het overheerschen van het onderwijs. — Rusland heeft dat ook begrepen en in uitoefening gebragt, zoo wat op de wijze als Joseph II en Willem I dit te Leuven beproefd hebben, doch welk stelsel van verfijnde vervolging zij door omstandigheden buiten hen, gedwongen zijn geweest te laten varen; eveneens heeft Pruissen dit beproefd met het kerkermen der Hermesianen en Frankrijk door zijn collegiums.

» De Catholijke hooge school van Petersburg is » gansch onafhankelijk van den bisschop, en zon- » der voorbehoud aan den minister van eere- » dienst onderworpen. De bisschop komt noch » tusschen het stelsel van onderwerp, noch tus- » schen de toelating der seminaristen. Dat alles » is overgelaten aan de zorgen van den raad der » hooge school, die van zijnen kant afhangt van » eerstgemelden minister. Die raad bestaat uit Catholijke » leeraars in de godgeleerdheid en uit niet vereenigde Griekrche leeraars in de wijsbegeerte en » geschiedenis. Aldus beslissen door elkander een » geestelijke, die de verdediging van reclon waar- » neemt, twee leeraars, ook priesters, en twee » schismatieke leeraren over de toelating der » kweekelingen en over hunne bekwaamheid, om » in de rangen der geestelijkheid op te treden.

» De leeraar der Russische letterkunde heeft » [illegible] hier [illegible] de plaats » vervangers der leeraren in de godgeleerdheid, » die ook priesters zijn. Dikwijls geschiedt het dat de » hoogleeraren, benaam in de algemeene bestelde » nale geschiedenissen op de Catholijke Hoogeschool » in zijne lessen de Kerk en de H.H. Vaders aan » randt, zonder dat iemand hem daarover in het

» minste gispt. En niettegenstaande dit alles, moet » deze hooge school dienen tot voorbeeld aan » de vier eenige seminariën; want deze zijn inge- » rigt volgens hetzelfde plan, en uit schrift der ver- » toogen van den bisschop Pidnicki en der bis- » schoppen *in partibus* Gedroic en Liwinski. Niet » eens zelfs heeft men zich verwaardigd om op » hunne bedenkingen te antwoorden. »

Heeft men dat wel in het wijze Nederland gedaan, vooral ten opzigte van het onderwijs? En antwoordt men tegenwoordig op de krachtige vertoogen van het moedig, en niet te volprijzen Fransch episcopaat in Frankrijk anders dan door vonnissen? Wij zeiden het vroeger: de wet ligt in de uitvoerders, die, al kunnen zij in constitutionele landen, uithoofde der burger regten, niet alles wat zij willen door eene openlijke vervolging zoo als die in Rusland plaats grijpt, evenwel genoegzame mag bezitten, om de wetten door besluiten, enz. te ontduiken en door langzaam werkende middelen hun doel te bereiken.

Men geloove niet aan de onmogelijkheid der blijdschap van sommigen bij het vernemen dezer geweldadigheden. Toen in Nederland soortgelijke verdrukkingen uit eenen en denzelfden vijandigen geest tegen het Catholicismus door alle welden kenden diep betreurd werden, vond men er het duizenden die juichten; even gelijk men nu nog mannen ontmoet, die elke verordening ten hemet heffen, welke hier of elders de strekking heeft om het Catholicismus, ware het mogelijk, te verwrikken!

Rusland gebruikt beschikkingen die openlijk en regtstreeks de vernietiging van het Catholicismus in zijne staten beoogen en bewerken; diezelfde beschikkingen gebruikt men elders, zonder dat tranniek geweld waarmede Rusland zijne verordeningen doordrijft, ja zelfs met betuiging, dat men niets kwaads in zin heeft. De Catholijken zijn niet onnoozel genoeg om zich zoo iets te laten wijs maken. Zij bleven volhouden en houden nog vol dat hunne regten geschonden worden. Rusland is een nieuw bewijs voor hunne bewering: dat den vijandig doel die verordeningen uitlokt waar het ook zijn moge.

DE OVERBLIJFSELEN

Eene allerbelangrijkste nieuwstijding houdt sedert eenige dagen de gemoederen bezig. Ninive, de oude Aziatische stad, de trotsche hoofdstad van het Assyrisch rijk, Ninive is, onder het zand begraven, op eene wondervolle wijze teruggevonden geworden. Het is aan eenen Franschman, den heer Botta, consul te Mossoul, van de oevers van den Tigris, dat men die kostbare ontdekking te danken heeft. Zij dagteekent bereids van twee jaren, maar de teekeningen, thans door den heer Flandin te Parijs aangebragt, openbaren voor de eerste maal in haar gewigt

het bestaan van Ninive, hare kunst zoo hoog, dat hare geschiedenis geheel den stempel draagt van de onzekerheid der fabelachtige eeuwen en van de bijgoocheling der tijden van het oud Verbond. Ninive werd door Assur, zekeren kleinzoon van Noach, gesticht. De ondeugden en de misdaden harer inwoners haalden haar de verwoeking der profeten op den hals, die de twee ramp en voorzeiden, van welke de laatste haren ondergang ten gevolge had. De eerste is niemand de meest bekende, zijn naam staat in naauw verband met den boom van Jona, dien spruit, die na onderscheidene lasten zijn vijanden te hebben verslagen, op zijne beurt overwinnen en gedurende twee jaren te Ninive, door blokkeerd, zich zelf, zijne schatten en zijne vrouwen op eenen ontzaggelijken brandstapel vernietigde, toen de wateren van den gezwollen Tigris,

magtiger dan de belegeraars, zijne bolwerken omvergeworpen hadden.

Het was 626 jaren voor Jesus Christus dat de ondergang van het Assyrisch rijk en de verwoesting van deszelfs hoofdstad plaats had. Die onmetelijke stad, welke tachtig mijlen in den omtrek had, werd sedert onder het zand bedolven en latere natuurzoekers hadden tot heden te vergeefs haar spoor gezocht. Nubiehr echter vermoedde dat zij in de omstreken van Mossoul moest liggen. Het is daar dat de heer Botta, twee jaren geleden, een begin het maken met opgravingen welke met den heerlijksten uitslag bekroond werden. Door zijne rapporten ingelicht, zond de Fransche regering eenen jongen schilder, de heer Flandin, naar de plaats, aan wien de last werd opgedragen, om onzen consul bijtestaan en die herrezene overblijfselen afteschilderen. Die twee mannen van vernuft hebben de handen in een geslagen en gezamenlijk hunne werkzaamheden onvermoeid voortgezet, en het is dank zij hunner, dat Frankrijk eenen roem te meer telt, dien van aan het daglicht te hebben terug gegeven eene oude stad, welke de zetel was van een magtig rijk en van eene hooge beschaving.

Die beschaving der Assyriërs, van welke elke bladzijde hunner geschiedenis gewaagt, wordt ten volle door de overblijfselen van Ninive bevestigd. Een uitgestrekt paleis, eene oppervlakte van tweeën twintig duizend ellen bestaande, heeft voornamelijk aan de waarnemingen en aan de studie van de heeren Botta en Flandin ten grondslag gestrekt. Aller kostbaarst beeldwerk ontrolt voor den aanschouwer eene volkomen geschiedenis van de zeden, van de kunsten, van de vermakelijkheden, van de ceremoniën, van de gevechten dezes uitgestorven volks.

Daar belegert men eene stad met behulp van stormrammen en muurbrekers; hier worden goederen, door zeelieden ontscheept; verder is het eene brug welke men bouwt. In de met gasten gevulde feestzalen schittert de uitgezochtste pracht; de tafels, de zitplaatsen, de vazen, alles onderscheidt zich tevens door het fijne van den arbeid en door het zonderlinge van den vorm. De rijkdom der kleeding, de schoonheid der wapenrustingen, de pracht en de vergezochte weelde die de persoonlijke ringen: alles duidt eene buitengewone beschaving aan, terwijl het beeldwerk zelve door de eenvoudigheid van behandeling en door de volmaaktheid welke in al deszelfs doelen doorstraalt getuigt van weinig geëvenaarde verderingen in de beoefening der kunsten.

De wreedheid der strafoefeningen en de barbaarschheid der behandeling jegens overwonnelingen toont, dat die beschaving meer bestond in de verfijning der gewoonten en gebruiken des dagelijken levens dan in de verzachting der zeden.

Een der onmerkelijkste trekken van die opgegraven physionomie eens verdwenen volks, zijn de heden ten dage nog bestaande gebruiken bij de moderne volken die van hetzelve afstammen; zoodanig zijn onder anderen: de paarden die de overwonnen stammen van Fransch Afrika ten teeken van onderwerping aan onze generaals zenden; dusdanig is de parasol het kenmerk van het oppergezag.

Zóó is thans die oude en onmetelijke stad, waar hùne drie duizend jaren geleden een verlicht scherpzinnig volk woonde, van hetwelk niets dan de naam is overgebleven. Frankrijk heeft reden om zich te verhoovaardigen op de door twee zijner zonen gedane ontdekking. Wij zijn hun dank schuldig voor den nieuwen luister dien zij bij Frankrijks naam voegen en voor de onschatbare dienst welke zij aan de kennis der geschiedenis bewezen hebben.

(*Mag. het Fransch.*)

Advertentien

L. SCHRÖDER GEB. BODENSTAFF

Le 's Hertogenbosch

(*Vughterstraat H. No.* 359)

berigt, dat zij ontvangen heeft de nieuwe modellen der **oeden** en **mutsen** en andere nieuwigheden, benevens een fraai assortiment **Stroo-hoeden**, en dat haar Magazijn ruim voorzien is van verschillende **Gros de Naples** en andere **Zijdenstoffen** voor Japons, enz.

2 Tingieters en 2 Blik- of Koperslagers-Knechts,

hun werk goed verstaande, vast werk begeerende, kunnen dadelijk geplaatst worden bij den ondergeteekende

J. A. ROUKENS,

Hoek van de Markt en Broerestraat te Nijmegen.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AANBESTEDING.

Op *Donderdag* den 15 *Mei* 1845, des middags ten twaalf ure, zal, onder nadere approbatie, door het Collegie van Regenten over de Godshuizen en den Algemeenen Armen der stad *'s Hertogenbosch*, in het bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in *Noord-Brabant*, in het Eindhovensch Koffijhuis bij *M. LANDHEER*, in het openbaar worden aanbesteed:

HET VERGROOTEN VAN HET GESTICHT

VOOR

KRANKZINNIGEN

TE *'s HERTOGENBOSCH.*

Deze AANBESTEDING zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het bestek en voorwaarden waarop de Aanbesteding zal plaats hebben, zullen ter lezing liggen: te *'s Bosch*, in het Eindhovensch Koffijhuis bij M. LANDHEER; bij REGGERS in het Parlement, en bij KERSSEMAKERS in de Stad Oss; te *Eindhoven* in den Vergulden Kop; te *Grave* bij Dew. SCHOONENBERG; te *Helmond* bij D. COMPTER; te *Hanssum* bij H. VERHOEVEN; te *Breda* in de Zwaan bij de Erven VERMUNT, te *Sleeuwijk* bij KLEMAN aan het Veer, te *Nijmegen* bij VAN MEURS aan de Gierbrug; te *Gorinchem* bij VAN OOSTERWIJK, en te *Sliedrecht* in het Regthuis.

Zullende *Dingsdag* en *Woensdag* voor den dag van Aanbesteding, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan zijnde intusschen nadere inlichtingen te bekomen, zoo bij voornoemd Collegie, als bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat voornoemd, en bij den Opzigter *A. VAN VEGGEL* te *'s Bosch*, bij welken laatste ook de teekeningen kunnen worden ingezien.

ZEGT HET VOORT.

*** *G. VAN DER HEYDEN*, Notaris te *Rosendaal*, zal den 20sten dezer, des Arrondissements-Regtbank te *'s Bosch*, is voornemens om, ten behoeve der testamentaire Erfgenamen van wijlen den Eerwaarden Heer *B. VAN MENSE*, op *Zaturdag* den 17 *Mei* 1845, 's morgens om 10 ure, in het Wit Kruis te *Megen*, bij inzet, en 3 weken daarna, terzelver uur en plaats, bij toeslag te verkoopen;

10 Perceelen

ALLERBEST UITERWAARDSCH HOOLAND,

gelegen te *Megen* in den Ham, groot te zamen 8 Bunders, 69 Roeden, 90 Ellen.

Zullende in perceelen en in massa worden gepresenteerd.

Tot nadere informatien gelieve men zich te vervoegen bij voornoemden Notaris.

Brieven franco.

*** *A. BOSSERS*, Notaris te *Loonopzand*, zal voor zijnen principaal, op den 14 Mei 1845, ten herberge van C. GIJSMANS, in het Schippers-huis te *Waspik*, Provisioneel, en 8 dagen daarna, zijnde den 21 derzelfde Maand, ten herberge van W. TEUNEN, in de Ploeg aldaar, finaal, telkens des namiddags om 3 uren, spubliek, in *vijf Koopen* Veilen en Verkoopen:

ONDER WASPIK.

Eene TOUWSLAGERIJ, HUIZINGE, LIJNBAAN, SCHUUR, THUINHUISJE, HOF en ERVE, groot 11 Roeden 04 Ellen, Sectie D. Nos. 620, tot en met 623. Twee Perceelen WEILAND BOSCH en MOERAS, groot 2 Bunders, 76 Roeden 40 Ellen, Sectie D. Nos. 613, 614, 421, 422 en 424, benevens een BUITENDEL, zijnde HOOI- en WEILAND, groot 78 Roeden en 13 Ellen, Sectie C. Nos. 320, 321 en 322.

R. K. BOEKHANDEL TE 'S BOSCH.

*** Bij de *GEBROEDERS VERHOEVEN* zijn voorhanden en verkrijgbaar de navolgende bijzonder voor de MAANDMEI geschikte werkjes:

De **nieuwe min and van Maria**, door den Abt *L. de Bussi*. Nieuwe uitgave *f* 0,60.

Dezelve gebonden in zwart bezaan. *f* 0,65.

La **Plus belle Fleur du mois de Mai**, ou la Bénédiction de Marie. *Avec une Gravure sur acier* ..... *f* 0,20

Nouveau **mois de Marie**, par M. l'abbé *De Bussi*. Nouv. édit. Gr. v. in 18... *f* 0,65.

LE **mois de Marie historique**, ou Pélerinages aux Sanctuaires de la Mère de Dieu. In-18..... *f* 0,65.

Nouveau **mois de Marie**, par un Prêtre du diocèse de Belley. Nouv. édit. in-18. *f* 0,65.

Le **mois de Marie populaire**, Nouvelle édition, augmentée de Cantiques. In-32. *f* 0,25.

LE MOI DE MARIE DU P. LALOMIA. In-32. *f* 0,25.

LE MOIS DE MARIE DU SÉMINAIRE DES Clercs et général. In-32. *f* 0,25.

LE MOIS DE MARIE, ou le Mois de Mai consacré à Marie, par le moyen de différentes fleurs de vertu etc. par le R. P. Alph. Muzzarelli, de la C. de J.; suivi du *Trésor caché dans le sacré Cœur de Marie*, par le même. Petit in 18. *f* 0,40.

LE PETIT MOIS DU SACRÉ COEUR DE MARIE, ou considérations pieuses sur ses douleurs, disposées pour chaque jour du mois. In-32 *f* 0,25.

LE MOIS DE MARIE à L'USAGE DES COMMUNAUTÉS RELIGIEUSES. In-18 relié. *f* 1,25.

LE MOIS DE MARIE à L'USAGE DES PENSIONNAIRES. 1 Gr. vol. in-24 relié..... *f* 0,80.

LE NOUVEAU MOIS DE MARIE, par un Prêtre du diocèse de Moulins. In 32..... *f* 0,25.

LES MATINÉES ET LES VEILLÉES DU MOIS DE MARIE. In-18..... *f* 0,40.

L'ANNUAIRE DE MARIE, ou le véritable serviteur de la sainte Vierge pour l'année Angélique. 1 vol. in-12..... *f* 1,10.

LES GLOIRES DE MARIE, par saint Alph. de Liguori. In-12..... *f* 0,90.

LES GRANDEURS DE LA TRÈS-SAINTE VIERGE, par le P. D'Argentan. 2 gros vol. in 8 *f* 2,75.

L'EXCELLENCE DE MARIE ET DE SA DÉVOTION, par le même. Nouvelle édition. 2 vol. in-12 *f* 1,75.

LES VERTUS DE LA MÈRE DE DIEU, par le R. P. R. Arias, de la Compagnie de Jésus, augmentées de prières pour la Messe et les Vêpres. In-32. *f* 0,35.

HOMMAGE à MARIE ou Réflexions pieuses, pour le mois de Mai. In-32. Papier fin. *Edition encadrée* ..... *f* 0,20.

MARIE CONVERSANT AVEC SES ENFANTS pendant le mois de Mai. In-18..... *f* 0,80.

Ter drukkerij van D. A. A. DE ROOY.